

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 49.

Stockholm den 8 December 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år... kr. 4: 50 1/2 år... kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 1 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	---	---	--	---

Banbryterskor

Fröken Sofia Gumælius.

Klok annonsering är affärernas lifselixir.

Sofia Gumælius.

När man ser fröken Gumælius' välklädda imposanta skickelse i fullt arbete uppe på Annonsbyrån: besvarande telefonsamtal, undertecknande papper, mottagande och afsändande post, utdelande order, sändande springpojkar ut i vindens fyra riktningar, med ett ord dirigerande det hela, när man vet hvilken framträdande plats hon — som af en journalist en gång så betecknande kallades för "the lady of the Press" — intager i publicistföreningen, hvars styrelsesammanträden hon sällan sviker, och när man så slutligen som oftast hör hennes namn nämnas bland dem, som kallas "våra representativa kvinnor" — då, ja, då har man svårt att tänka sig, att denna samma Sofia Gumælius en gång trampat banbryterskans steniga väg.

När fröken Gumælius är född — hade det icke varit hennes 70-årsdag just i dag, hade jag ej ansett det lönt att ens nämna något därom — hon är inte äldre, än hon vill vara; men ett datum som skall ihågkommas, det är den 28 juli 1877, ty då startade hon sin annonsbyrå. Tanken därpå hade uppstått några månader tidigare, och redan i slutet af juli var den omsatt i handling! Tidpunkten var ej särskildt lyckligt vald, ty två dylika annonsexpeditioner hade nyligen gått omkull och åsamkat tidningarna förluster, och det var därför inte mer än naturligt,

att man från många håll mötte den nya byrån med misstroende — då den därtill startades af en kvinna, måste den ju vara förutbestämd att misslyckas! Men det gjorde den inte. Därtill var den för omsorgsfullt planlagd — fröken Gumælius hade rådgjort med flera framstående pressmän, som varmt tillrådt företaget och lofvat det sitt stöd. Och dessutom — denna verksamhet kan nog sägas vara det som bäst af allt lämpade sig för henne, utgången som hon var från den kända Örebrosläkten Gumælius och med kontakten till pressen så att säga i blodet. Och det man lämpar sig för, det gör man väl och med det lyckas man.

— Näväl, den 28 juli 1877 grundades detta företag, som något senare fick namnet: Nya annonsbyrån, Landsortspressens egen annonsförmedlare. Lokal och personal voro de minsta möjliga, ett rum med tambur vid Myntgatan 1 och fröken Gumælius själf och en springpojke. Bland de första tidningar som visade byrån sitt förtroende voro Nerikes Allehanda och Östgöta-Correspondenten — men så fanns det andra som inte togo in några annonser genom fröken Gumælius' förmedling, om inte likvid genast medsändes! Ja, det där kan man skratta åt nu, men då var det nog inte så muntert.

Redan 1878 blef det nödvändigt att skaffa större lokal, två rum, tambur och ett kassahvalf i Storkyrkobrinken. Allt eftersom personalen sedan behöfde ökas, lades så till denna stomme det ena femkantiga rummet efter det andra — egendomligt nog hade de flesta rummen denna ovanliga form — tills man år 1890 lämnade den osymmetriska lokalen och tog ett stort steg öfver Norrström, i det byrån förlades till Adelsvärdiska huset vid Strömgatan. Detta för en annonsbyrå säkerligen enastående läge utbyttes emellertid för något år sedan mot Karduanmakaregatan 9, byråns eget nybyggda hus, på långt när ej så idylliskt beläget, men i stället med större resurser för framtida utvidgning och därtill i omedelbart grannskap till de stora drakarna, Stockholms dagliga tidningar.

Ännu en fördel har detta hus, där kan maskinfirman Gumælius & C:o också inhysas. Denna firma utgör andra hälften af fröken Gumælius' verksamhetsområde, hon själf är direktör där och förestår firman. Ensamt detta vore ju tillräckligt för att beteckna henne med epitetet banbryterska! Det är en enastående ställning hon i egenkap af affärskvinna uppnått. Och vi kvinnor glädja oss öfver att hon är en af oss, att hon med sin eminenta duglighet, stora organisationsförmåga och skarpa affärsblick gifvit prof på hvad en kvinna kan uträtta — de klenrogne och belackarne till trots.

Allmänheten har faktiskt ingen aning om, hvilket arbete som ligger bakom annonserna i en tidning. Det är en hel ny värld man kommer in i när man får höra talas om arbetet med annonsförmedlingen. — och en intressant värld. Man frapperas och imponeras af den kraftutveckling, som är nödvändig, och man beundrar den praktiska blick, den klara öferskådighet och den målmedvetna grundlighet, som kännetecknar detta aldrig klickande

maskineri. Uppe på byrån ser man rum efter rum med höga väggskåp, upptagna af smala lådor, där namnen på annonsörerna alfabetiskt ordnats — och under de första tjugofem åren hade byrån effektuerat 500,000 annonsorder, utgörande ungeför 3 millioner särskilda annonser! Där finns andra rum, där skåpen fyllts med packor af kuvert med påtryckta adresser till hela Sveriges landsortspress; där finnes ännu flera rum med dylika skåp till andra ändamål. Vidare är där rummen för räkenskapsafdelningen, för kopiering af annonsmanuskripten till de olika tidningarna, — som bekant är det ju just därför allmänheten anlitar en annonsbyrå, emedan på detta sätt endast ett betalningsställe och ett manuskript ifrågakommer, om man så också vill annonsera i femtio tidningar. Där finnes äfven särskildt rum, där kostnadsförslag på annonser uträknas. I allmänhet tar ju ett dylikt ej så lång tid — men ett kostnadsförslag till en större annons kan dock understundom taga en person i anspråk under flera dagar, detta beroende på att tidningarna taga olika annonspris allt efter som annonsen står före, efter eller inne i texten, om den står i hufvudstads-, landsorts-, söndagsupplagan, o. s. v. När annonsbyrån först startades, var ännu allt så mycket enklare. Aftonbladet till exempel angaf bara helt anspråklöst, att dess annonspris var 15 öre per rad — nu upptar enbart dess annonsariff 70 olika kombinationer! Gumælii Annonsbyrå utger emellertid numera en bok innehållande tidningarnas olika pris för annonsering. Den började i byråns barndom med 4 sidor, som var tillräckligt för 108 tidningar, nu upptaga 882 tidningar 224 sidor!

Slutligen rymmer lokalen också kontrollrummet. Här sitta två unga damer och läsa igenom alla Sveriges tidningar spalt efter spalt och tillse att de annonser byrån skickat in vederbörligen införts. Undra sedan på, att ett maskineri funktionerar väl, som skötes så!

Annonsbyråns personal uppgår till ett 30-tal — däraf äfven några manliga krafter — och flera af den kvinnliga personalen har länge varit i byråns tjänst, några till och med i 25 år.

Enligt gammal god praxis ha vi nu först dröjt vid fröken Gumælius' många förtjänster, för att så här mot slutet ändtligen våga påpeka ett fel, men ett stort fel — åtminstone i en journalists ögon. Och det är, att fröken Gumælius är mycket svår att intervjua! Detta orsaken till att så litet här kunnat sägas om henne själf, personligen. Hennes verksamhet talar dock för sig — och därmed för henne!

Mary T. Nathhorst.

Man och kvinna! — det ordas mycket, särdeles i romaner, om mannen och kvinnan som skilda väsen. Hur det är — människor äro de båda, och det är som människor, som moraliska kännande och tänkande varelser, som de förnämligast verka på hvarandra och på lifvet.

Fredrika Bremer (»Hemmet»).

Juvel- Guld- & Emalj arbeten,
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Åberopa alltid annonserna
 i Dagny

Kampen mot hvit slafhandel.

Från kongressen i Madrid.

II.

Förmiddagens förhandlingar voro afslutade. Klockan hade nyss slagit ett, då sekreteraren i "El Patronato Real para la represion de la trata de blancas", señor Juderias, förkunnade att den beramade utflykten till räddningshemmet i San Fernando skulle äga rum vid tvåtiden och att kongressens arbete till följd häraf först kl. 5 skulle komma att återupptagas.

Ett katolskt räddningshem och därtill i Spanien! Tillfället att få se något sådant var alltför lockande för att man skulle låta det gå sig ur händerna. De af kongressens medlemmar, som ej hade alltför långt till sina hotell, skyndade dit för att intaga en knapphändig lunch; andra, såsom några engelska delegerade och undertecknad tillika med en ung landsmaninna, nöjde sig med att anskaffa ett förråd af bananer och annan frukt, som förfärdes på stående fot på gatan för att de artiga spanska värdarna ej skulle behöfva vänta på oss.

Klockan en kvart före två körde en stor mängd automobiler upp till Ministerio de Gracia y Justicia, där samlingen skulle äga rum, och höllo utanför ministeriets port. De voro alla af elegantaste slag och tillhörde privatpersoner, som välvilligt ställt dem till kongressdeltagarnas förfogande; i Madrid har man nämligen ännu ej några allmänna automobildroskor. En officer af hög rang — jag tror nästan det var en general — tjänstgjorde såsom frivillig ceremonimästare och anvisade de främmande deras platser. Jag fick plats i en automobil som tillhörde markisinnan de Alguilas, en mycket socialt intresserad dam, för tillfället tjänstgörande vid hofvet och, efter hvad jag kunde förstå, nära bekant med drottningen. Markisinnan hade i sin automobil ännu en gäst, baronessan de Montenach från staden Fribourg i Schweiz, en ovanligt begåfvad, energisk kvinna, känd såsom själen i den schweiziska afdelningen af den internationella föreningen "Protection de la jeune fille", hvilken har till uppgift att skydda och hjälpa unga kvinnor, som befinna sig i främmande land. Denna katolska förening som, åtminstone hvad Schweiz beträffar, står i ett mycket vänligt förhållande till den i samma syfte grundade protestantiska "Union internationale des amies de la jeune fille", har i olika länder upprättat hem eller härbärgen, där unga kvinnliga resande af katolsk eller annan trosbekänneelse kunna för billigt pris få bo under längre eller kortare tid. I samband med dessa hem har föreningen grundat platsanskaffningsbyråer, genom hvilka de åt de unga flickorna söka förmedla goda platser. Då, som bekant, föreningen Vaksamhet ägnar sig åt ett socialt arbete som äfven är af förebyggande art hade vi således många beröringspunkter. För de båda damerna berättade jag om Vaksamhets arbete, särskildt om våra i Stockholm och i Göteborg grundade Hem för genomresande unga kvinnor, hvilket allt tycktes väcka mina reskamraters lifliga intresse. Under samtalet glömde jag naturligtvis ej att,

så godt den hastiga färden det tillät, betrakta det omgivande landskapet. Grå och ödslig utbredde sig för blicken Madrids omnejd, som man med skäl skulle kunna kalla för en stenöken; öfverallt möttes ögat af det samma: sten och återigen sten. Ödsligheten afbröts knappast af några grönskande ängar eller böljande sädesfält; till följd af den långt framskridna årstiden hade nämligen ängarna förlorat sin friskaste grönska och skörden var i det närmaste afslutad, allt tedde sig för blicken grått i grått. Och ändå hade detta ödsliga landskap något af grotesk skönhet öfver sig, åtminstone föreföll det mig så. Kanske var det barndomsminnen som trängde sig in på mig; som barn hade jag ju nästan kunnat Don Quijote utantill och drömt mig till Sierra Morenas och Sierra Nevadas sköna trakter, så rika på storslagna naturscenerier, så fulla af romantik och af riddarväsen. Där borta på slätten syntes några väderkvarnar, — — — nu fattades bara den ädle riddaren från Salamanca och hans trogne Sancho, ridande till storms mot de intet ondt anande fienderna. Och mycket riktigt syntes i fjärran tvenne rytare — — — skulle det verkligen vara de två landsvägsriddarna, mina vänner från barndomen? Nej, de två på mulåsnor ridande bönder, som nu närmade sig, hade intet gemensamt hvarken med riddaren af den sorgliga skepnaden eller med hans tålige vapendragare. Det är skada på detta landfolk med de präktiga, karakteristiska ansiktstyperna att de så allmänt lagt bort nationaldräkterna; hur skulle ej slokhatten, det röda bältet och kortbyxorna passa den spanske bonden, i stället för våra dagars banala arbetsdräkt, som med få undantag nu bäres, åtminstone i trakten omkring Madrid. Och kvinnorna, som kommo ridande på åsnor lastade med stora grönsakskorgar, hur gärna hade man ej velat se dem iförda de pittoreska andalusiska dräkterna och med pärlor i håret, såsom man så ofta på taflor ser spanjorskorna afbildade.

Markisinnan de Alguilas berättade på tal om den träd- och skogfattigdom, som öfverallt röjes på den spanska slättbygden, att i en trakt, som af naturen förvägrats tillgång på träd, föga eller intet heller gjorts för att afhjälpa bristen. Bönderna motsätta sig med all makt trädplantering, emedan de anse att träden blott tjäna till att locka till sig småfåglarna, som äta upp deras säd. Konung Alfonso, som särskildt intresserar sig för skogsplantering, har emellertid under de senare åren från sin egen handkassa lämnat frikostiga bidrag till anskaffande af trädplantor och har äfven hos riksdagen utverkat stora anslag för detta ändamål. Det är således att förmoda, att här och hvar naturens ödslighet skall komma att så småningom afbrytas genom lummiga planteringar, som skola förmå stenarna att i någon mån maka åt sig.

Bortom den vida slätten lyste i fjärran Sierra Guadaramas majestätiska bergskedja i den skarpa blå färgton man är van att se på taflor med italienska motiv. Och

skuggorna, som i det klara middagsljuset föllo öfver bergen, voro så djupa och växlande, att man trodde sig i en hast försatt till Dalarna eller till Norrlands och Lappmarkens fjäll.

Den angenäma färden, som hade räckt en timme, var nu slut, och vi närmade oss byn San Fernando, vår resas mål. Själva byn, som endast bestod af några få byggnader, var alls icke pittoresk eller tilltalande, man saknar, när man befinner sig i utlandet, våra trefliga svenska byar, där stugorna än lysa röda med hvita knutar, än framstå i den mjuka grå färgton som endast åldern kan skänka och som af artister skattas så högt. Byggnaderna hade något visst klosterlikt, hvilket väl berodde på att här som ofta på andra håll i Spanien fönstren voro så små och därtill så sparsamt anbringade. Som ett kloster såg också själva räddningshemmet ut, hvilket egentligen är i sin ordning, då det står under ledning af nunnor tillhörande en klosterorden, benämnd "El buen Zagal" (den gode herden). Nunnorna, som med föreståndarinnan i spetsen mottogo de väntade gästerna, sågo mycket fina och sympatiska ut i sina helhvita fotsida dräkter, de voro synnerligen älskvärda ciceroner, som beredvilligt lämnade alla upplysningar, något som ej heller föll sig svårt, då de flesta af dem ganska ledigt uttryckte sig på franska eller engelska. Och så började rondan genom de rymliga salarna.

Räddningshemmet i San Fernando grundades i juli innevarande år af den spanska nationalkommittén (El Patronato Real) för bekämpande af den hvita slafhandeln. Då denna kommitté har en officiell prägel och står under kunglig öfverhöghet (däraf namnet Patronato Real) är det helt naturligt, att åtskilliga af kungahusets medlemmar kommit att intressera sig för anstalten. Så är konungens faster, prinsessan Isabella, som är ordförande i Patronato Real, hemmets beskyddarinna, och en annan af det spanska kungahusets medlemmar, prinsessan de la Paz, sedan flera år förmäld med prins Ludvig Ferdinand af Bayern, har äfven på många sätt ådagalagt sitt intresse för hemmets verksamhet. Detta är äfven fallet med konungen och drottningen, hvilka dagen efter besöket i San Fernando vid vårt företräde i kungliga palatset båda talade om räddningshemmet på ett sätt som vittnade om att de noga kände till och intresserade sig för detsamma.

Inom anstalten verkade allt ytterst värdadt. Den utsöktaste ordning var rådande, allt lyste så bländande rent och hvitt, hvilket ju ej heller var att undra på, då hemmet så nyss blifvit öppnadt och man ännu endast hunnit få dit sex skyddslingar. För ljus och luftväxling hade förträffligt sörjts, allt var mönstergillt ordnadt, men ändå var det något som fattades, det hvilade en kylig korrekthet öfver det hela, och jag måste ovillkorligt tänka på Hemmet Fristad, denna mönsteranstalt i sitt slag hemma hos oss, där allt går ut på att ge de stackars vilsekomna, som dit taga sin tillflykt, intryck icke blott af det goda, utan äfven af det rena, ljusa och vackra, som kan leda deras tankar in på nya banor och komma dem att glömma det mörka förflutna. I San Fernan-

dos räddningshem saknades den anda af värme, af personlighet, som i så hög grad kännetecknar verksamheten vid Fristad och som så ofta där ledt till det vackraste resultat. Inga blommor funnos, inga taflor, med undantag af en eller annan helgonbild, allt verkade kloster, inrättning, hvad som helst utom hem, och jag tänkte i mitt sinne, att det för de unga allt skulle vilja åtskilligt till för att verkligen kunna trivas här. Vi fördes in i stora sofrum, där bländhvita bäddar stodo i rader och uppgingo till 16 eller mera i hvarje rum. Och åter måste jag tänka på Hemmet Fristad, där hvarje skyddsling har sitt eget lilla rum, hvilket hon hvad böcker, taflor och blommor angår kan ordna som hon vill och på hvilket hon kan trycka sin egen personliga prägel. Men principerna äro naturligtvis olika i ett protestantiskt och i ett katolskt räddningshem — och måste kanske så vara. När jag för den klostersistern som följde mig antydde faran af att sammanföra så många i ett rum, svarade hon: "De öfvervakas på det strängaste." Den vakthafvande systemen sofver i rummet näst intill i en med hvita omhängen försedd säng, och från hennes rum vetter ett fönster ut åt sofrummet, så att hon i hvarje stund kan iakttaga hvad som där försiggår. Men nog föreföll mig den kontroll, som på detta sätt kan utövas, ganska tvifvelaktig.

Hvad arbetet beträffar tycktes i hufvudsak samma metoder följas som hos oss. Flickorna undervisas i husliga sysslor och i handaslöjd, de få laga sina kläder och lära sig all slags både gröfre och finare sömnad — på ett bord lågo de vackraste prof på af skyddslingar utförda handarbeten, bland annat en del af de fina broderier man så ofta får se i Spanien. Något trädgårdsarbete eller utarbete af annat slag förekommer däremot icke. "Vi söka hålla dem inne så mycket som möjligt", hette det — och detta var ju också i full öfverensstämmelse med klostersynpunkterna. När jag frågade huruvida andra än de som komma af fri vilja vistades i hemmet, gjorde den lilla nunnan stora ögon: "Sådant frågar man dem ej om", sade hon, "de måste föras hit, annars skulle de aldrig komma."

Hemma i Sverige ha vi emellertid i detta hänseende en helt annan uppfattning och erfarenhet.

Tiden för besöket var tilländagången. Jag beredde mig att tacka min vänliga ledsagarinna och säga henne farväl, då jag kom att kasta blicken in i ett rum, där tydligen alla de andra redan varit men som jag ännu ej kände till. Där stodo i en halfcirkel uppställda några unga flickor, 25 à 30 till antalet, alla klädda på samma sätt i prydliga randiga bomullsklänningar och öfvervakade af några klostersistrar. Jag förstod att de voro skyddslingar, men då jag visste att man i det nyinredda räddningshemmet, där plats eljest fanns för en 40—50, ännu så länge endast hade sex stycken, frågade jag något förundrad hvarifrån alla de andra kommit. Det upplystes då, att man för dagen från närliggande räddningsanstalter hämtat hit ett urval af de unga kvinnorna för att kunna förevisa dem för främlingarna. Således också i detta fall en annan uppfattning än hos oss. Hemma i

CLARA SMITT-DRYSELIUS,

BADLÄKARE.

ELEKTRISKA LJUSINSTITUTET,

24 B Grefvregatan 24 B, STOCKHOLM. A. T. 42 25.

Inre, nervösa och reumatiska lidanden, ägghvita, sockersjuka, sömnlöshet m. m.
Specialitet: Kvinnosjukdomar.

DAGNYS LÄSARE

böra gynna

DAGNYS ANNONSÖRER

våra svenska räddningshem är man naturligtvis både glad och tacksam åt besök, men man undviker omsorgsfullt hvarje spår af förevisning, man söker så mycket som möjligt skydda de unga flickorna från främmandes undrande blickar och nyfikna frågor. I förhållande till dessa, som söka upprättelse, gäller det om någonsin att visa grannlagenhet och skona deras ofta så ömtåliga känslor från hvarje omild och ofin beröring af utanför stående.

Bland skaran af dessa sålunda på parad uppställda upptäckte jag två barn, en liten flicka på tio år och en annan ännu yngre, så där en fem, sex år gammal. Om tioåringen upplystes, att hon redan hunnit långt på det ondas väg, femåringen däremot var ännu oskyldig, men hennes mor var en förkommen kvinna, alldeles oförmögen att ta hand om barnet, och så hade den lilla blifvit förd hit.

"Men hon får väl ej vara med de andra?" frågade jag med något af ångest i rösten, "hon sover väl ej i samma rum som de?"

"Jo", blef svaret, "men hon öfvervakas, och dessutom — hon är ju så liten, det kan ej vara farligt!"

"De äro mycket fördärfvade alla dessa", tillade den lilla system med låg röst men med en viss skärpa i uttrycket i det hon visade på skyddslingarna, "många af dem kunna säkert aldrig räddas."

Jag såg på den talande. Hon hade, efter hvad hon sagt mig, ägnat hela sitt lif åt räddningsarbete, hon såg därtill så vänlig och behaglig ut, och ändå... var det ej något som fattades? Saknade hon ej manne något af den kärlek "som tror allt och hoppas allt"? Hade hon en verklig uppfattning af att dessa olyckliga ej ensamma buro skulden för att de kommit ut på det sluttande planet? Insåg hon till fullo den stora del, som också samhället har i deras fall? Huru än härmed må vara, visst är, att jag i denna stund hade en stark förnimmelse af den djupa klyfta, som rådde mellan protestantisk och katolsk uppfattning hvad denna fråga beträffar.

Åter kastade jag en blick på de unga, som blifvit hitförda för att tjäna som åskådningsmaterial. Många af dem voro strålande vackra och ej få hade ett nästan ofördärfvadt, jag skulle vilja säga rent uttryck i blicken; hos andra åter voro dragen härjade och förrådde utöfningen — sedan längre tid måhända — af ett lastbart lif. Det kändes så fruktansvärdt svårt att nödgas gå ifrån dem utan att ha uttalat något af allt det jag i denna stund kände för dem. Men hur skulle det gå till? Jag hade ju endast lärt spanska sedan några månader och uteslutande efter bok. Ingen kände bättre än jag själf allt hvad som i detta hänseende brast.

Och dock, jag kunde ej annat. Min tvekan räckte blott ett ögonblick. Öfvervinnande all blyghet gick jag fram och sade så högt och tydligt, att alla kunde höra det:

"Jag kan inte tala mycket med er, jag kan bara önska och hoppas, att Gud skall hjälpa er alla. I det land, Sverige, därifrån jag kommer, är det ofta kallt med mycket snö och is, men många varma hjärtan finnas där, som ömma för alla, hvilka i något afseende ha det svårt."

Verkan af dessa enkla ord var ögonblicklig. De ha-

de förstätt mig, dessa söderns impulsiva barn, de hade uppfattat hjärtats språk, trots de ofullständiga yttre uttrycksmedlen. Och drag som nyss uttryckt dysterhet eller likgiltighet upplystes nu af ett soligt leende, och från mångas läppar hördes ett: "Oh, senora, Dios Le bendiga!" (Gud välsigne er!)

Så tog jag hvar och en af dem i hand och fick därvid blickar så tacksamma, att mina egna ögon ofrivilligt fuktades. Den lilla flickan lät mig beundra en stor docka, som hon höll på armen och som hon fått af prinsessan de la Paz; jag fick veta att dockan hette Maria, och när jag talade om att i Sverige äfven många bära det namnet, såg den lilla strålande glad ut.

Men nunnorna, hvad tänkte nu de om allt detta? Helt visst var detta uppträde för dem något oerhördt, något som helt och hållet stred mot klosterprinciperna. Och säkert var det för att förekomma upprepandet af dylika egendomliga uttryck af medkänsla från främlingars sida som den af systrarna, som hade öfverinseendet, så snart jag tagit den sista af flickorna i hand, gjorde tecken till uppbrott, hvarpå hela skaran defilerade förbi mig och försvann i nästa rum. Men ännu i dörren utbytte mina nya vänner och jag vänliga blickar och hälsningar.

På hemvägen fick jag min plats i en annan automobil. Markisinnan, på hvars vagn ett gummihjul hade sprungit, nödgades plantera ut sina gäster på olika håll, och jag kom nu att åka tillsammans med M:lle Amélie Humbert, den kända och högt värderade ledarinnan för den schweiziska grenen af världsföreningen "Les amie de la jeune fille." Vi utbytte våra intryck från besöket, och M:lle Humbert sade slutligen:

"Det finns många olika arbetsmetoder och många olika meningar här i världen. Det enda, som kan ena de skilda uppfattningarna, är den gudomliga kärlek, som öfvervinner allt och i hvars natur det ligger att utjämna äfven de djupaste klyftor människorna emellan."

Och åter voro vi i Madrid, färdiga att i kongresslokalen på nytt upptaga öfverläggningarna om hvad som kan göras för att förebygga sociala skeppsbrott på det böljande haf som kallas världen.

Clara Wahlström.

Stockholms stads anslag till rösträttskongressen.

Vid i måndags hållet sammanträde instämde Stockholms stadsfullmäktige i beredningsutskottets redan gjorda hemställan, att de besvär som anförts mot det af fullmäktige beviljade anslaget af 3,000 kr. till den internationella rösträttskongressen nästa sommar måtte af öfverståthållareämbetet ogillas och stadsfullmäktiges beslut fastställas.

Detta var ju äfven hvad man väntat — att majoriteten inom stadsfullmäktige skulle stå för sitt en gång fattade beslut.

GAHNS

Normal-, Skrif- och Kopie-Bläck, af Kungl. Kontroll- och Justeringsstyrelsen godkänt som Svenskt Normal-Bläck, tillverkad af **Henrik Gahns Aseptin-Amykos-Aktiebolag Upsala**. Flyter lätt, kopierar utmärkt, bildar ej bottensats, är mycket hållbart och angriper ej pennan.

Våra kvinnliga stadsfullmäktige.

Fröken Gerda Planting-Gyllenbåga.

I sista stund för att hinna få in meddelande därom i dagens nummer når oss underrättelsen om att vid förrättadt stadsfullmäktigeval i Huskvarna fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, uppställd af »De fristående», valts till ledamot af stadsfullmäktige med 744 röster af 866 röstande. Tiden tillåter icke att här närmare redogöra för de förhållanden hvilka orsakat partibildningen »De fristående», vi återkomma därtill med en artikel i nästa nummer. Saken bjuder på sidor af stort intresse för kvinnorna.

Med fröken P.-G. ha vi fått vår andra kvinnliga stadsfullmäktigeledamot i landsorten; fröken Helena Ljungberg, den första i ordningen, invaldes — genom fyllnadsval — i Umeå redan 30 mars i stadsfullmäktige.

Fröken Planting-Gyllenbåga, sedan år 1907 bosatt i Huskvarna, har från och med 1908 beklädt sekretareposten i F. K. P. R. därstädes.

Varmt intresserad för samhällliga frågor har hon upptagit ett socialt upplysningsarbete genom att anordna föredragsaftnar för arbetare.

Vi kunna tryggt uttala den åsikten, att Huskvarna samhälle är att lyckönska till fröken Planting-Gyllenbågas inval i stadsfullmäktige.

Litteratur.

Jenny Engelke: *Britt-Marie*. En familjehistoria från förra seklets början. Hugo Gebers förlag, Stockholm.

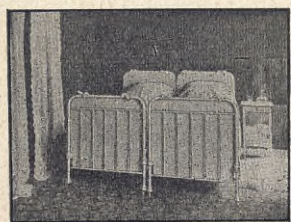
På ett alldeles särskildt och älskvärdt sätt är Jenny Engelke »den gamla goda tidens» skildrarinna inom vår litteratur. Hon berättar om våra mor- och farmödrars lif och lefverne i hemmet och sällskapslifvet så friskt och naturligt, att man själf nästan tycker sig bli förflyttad tillbaka till dessa det förra seklets ungdomsdagar. »Britt-Marie» är i likhet med de föregående böckerna — och såsom underrubriken äfven anger — en bit gammal familjekrönika. Liffullt och med troget återgifvande af tidsfärgen berättas här den unga och sköna Britt-Marie Wallius ungdomshistoria, hvilken för det tjugonde seklets kvinnor måste te sig som ett verkligt martyrskap. Kommeriserådet Wallius, hennes far, var dock representant för det yngre och mer frisinnade framstegspartiet i den större landsortsstad, där händelserna försiggå. Icke desto mindre tillämpas i detta hem en föräldramyndighet öfver den enda dottern, som tydligt nog visar, att frisinnet inte på minsta sätt hade att göra med de kvinnliga intressena. Huru föga de togos vara på i denna »gamla goda tid» får man vidare en lefvande bild af i skildringen af Britt-Maries äktenskap med den man som blifvit henne påtvingad. Här fortsättes förmyndarskapet och enväldet af mannen på ett sätt som kommer oss att med ömt deltagande tänka på våra egna hänsogna föregångerskor — och undra till hvilken grad de fått lida för sin kvinnlighet.

Den fagra och olyckliga Britt-Marie, som, skattande åt tidens pliktbegrepp, underdånigt offrade sin ungdomskärlek och till och med kunde kyssa de hårda händer som höllo tyglarna, visar sig emellertid vara en ej ovärdig samtida till »Mamsell Bremer». Ty under den fogliga ytan gömmer sig både starka tvifvel på rättvisan i de rådande förhållandena och ett brinnande kunskaps- och verksamhetsbegär. Och när det slutligen gäller, står Britt-Marie till »söta mors» — och förmodligen stora flertalets — häpnad färdig att själf taga ledningen och visar sig härvid äga både själfständiga tankar och ett klart hufvud.

De öfriga personerna i denna målade tidsskildring väcka äfven intresse genom den fint gjorda karakteristiken, som tyder på att författarinnan är fullt förtrogen med sitt ämne. Att denna tid kunde frambringa kvinnor, som förstodo tillvälla sig en viss undantagsställning och inte endast regerade i sitt hus utan äfven öfver männen, veta vi både genom historien och litteraturen. Till denna kvinnotyp hörde fru Ulrika, Britt-Maries mor, och hoftmarskalkinnan v. Iwanoff, båda af författarinnan framställda med säkert tecknade drag och med en fläkt af skämtsam humor, som man känner sig manad att särskildt tacka för.

På det hela taget äro kvinnorna, som spela med

GYNNA DAGNYS ANNONSÖRER!

ENGELSKA MAGASINET

Drottninggatan 31

Sängar och Sängkläder

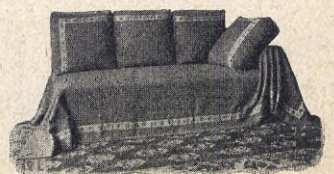
i största urval.

Låga bestämda priser

Sanitäsängar o. soffor fullt monterade med kuddar och öfverkast från Kr. 105.

med stålnebbotten Kr. 12 och 18.

Ottomaner och Duchateller

Dagny 1911.

Med år 1911 börjar Veckotidningen Dagny sin fjärde årgång. Det är med glädje vi kunna konstatera att tidningen under de tre gångna åren visat sig i stånd att förvärfva en tillgifven läsekrets, stadd i ständigt stigande. Dagnys syfte — att blifva ett enande band de många svenska kvinnorna emellan i det gemensamma arbetet för gemensamma mål — är dock ännu ej i sin fulla utsträckning vunnit, och vi våga därför vända oss till Dagnys läsare med en förtroendefull vädjan att de ville i sin mån förhjälpa till ett ytterligare spridande af tidningen. Det är kvinnornas egen sak, som därigenom främjas, samtidigt som tidningen vinner i styrka och betydelse genom att, såväl ideellt taget som ekonomiskt, få en bredare basis att stödja sig på.

Främst bland de kvinnornas intressen berörande frågor, till hvilkas lyckliga lösning Dagny i sin mån skall söka medverka, vilja vi nämna vår stora politiska fråga, den kvinnliga rösträtten. Gift kvinnas rättsliga ställning — såväl som den ogifta moderns och hennes barns —, aflöningsprinciper för kvinnor, särskildt i statens tjänst anställda kvinnliga biträden, och ännu många andra viktiga frågor kräfvat sin gifna plats. Med största uppmärksamhet komma vi att följa de tvänne internationella kvinnokongresser, som under året skola hållas i Stockholm — den Internationella Rösträttsalliansens stora kongress i juni månad och det Internationella kvinnoförbundets »Executive Meeting» i september — samt delgifva därunder fattade beslut och resolutioner.

Vid sidan af de tidningen närmast liggande direkta kvinnofrågorna upptar Dagny saker af mera allmängiltigt intresse. Biografier och minnesteckningar öfver framstående personer, utländska korrespondensartiklar, litteraturanmälningar och uppsatser i litterära ämnen, kultur- och reseskildringar såväl som ett urval goda illustrationer bidraga till att göra tidningens innehåll omväxlande och roande.

Vi våga vördsammast anhålla, att våra ärade prenumeranter fortast möjligt ville verkställa prenumeration å tidningen för året, därmed förekommande att afbrott i postbefordringen uppstår, samt att hvarje prenumerant ville tillföra Dagny åtminstone ännu en ny sådan. Upplagan blefve då fördubblad.

Tidningen utkommer i oförändradt skick. Pris, postarvode inberäknadt, blir som förut kr. 4: 50 pr år; kr. 2: 50 pr halfår; 1: 25 pr kvartal. Lösnummer 10 öre.

Prenumeration sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.

REDAKTIONEN.

S. E—d.

i Britt-Maries historia, skildrade med säkerhet och med en fint förstående blick. Representanterna för det andra könet verka däremot svagare och ej så väl utförda i teckningen. Kommerserådet Wallius är ju onekligen en tilltalande bekantskap, och hans älskvärda personlighet står ganska tydlig för oss, sådan han var både i det offentliga lifvet och i egenskap af sin hustrus man. Men de öfriga herrarna, som mer eller mindre höra samman med Britt-Maries ungdomsöden, förmå ej i lika hög grad väcka vårt intresse — tämligen löst skisserade som de äro. Detta kan ju äfven till någon del bero på att författarinnans egen sympati så helt upptas af de kvinnor hon velat skildra.

Emellertid har Jenny Engelke med denna bok gifvit oss ytterligare ett fängslande och trovärdigt tidsdokument, hvars äkthet är så påfallande, att man ej kan annat än tänka, att dessa människor och händelser äro fullkomligt verkliga och endast omdiktade i den mån en pietetsfull berättare funnit vara lämpligt.

M. R—M.

Vågsvall. Roman af Ulla Linder. Hugo Gebers förlag, Stockholm.

Ulla Linder är en berättartalang — och en mycket praktisk sådan. Både hon och hennes förläggare äro att gratulera, ty hon kommer tvefvelsutan att skaffa sig en stor läsekrets. Det slag af ungdom, naturligtvis i förnyad och moderniserad upplaga, som en gång slukade Marlitts, Heimburgs, Ouidas, mrs Alexis romaner, och hvad de för öfrigt allt heta dessa sjuttio- eller början af åttiotalets alla populära skriftställarinnor, skall med samma förtjusning sluka Ulla Linders romaner, och denna ungdom skall säkert få många att sluka, ty hon äger gifvet den sorts talang, som ger garantier för produktivitet. Med stor smidighet trasslar hon till en romanhärfva, rör ihop öden och gestalter och så reder hon skickligt ut det hela, ledigt och med flytande penna. Det är ingen flykt i Ulla Linders stil, ingen poesi i hennes teckning, men den är säkert gjord och har naturligtvis till åtskillnad mot omnämnda författarinnor så mycket af tidsstämning att den blir fullt njutbar för det tjugonde seklets romanälskande läsare. För dem som vill ha underhållning utan att behöfvat möda sig med svårlösta psykologiska problem blir "Vågsvall" en välkommen julbok, lättmålt och angenäm ofvanpå all den tunga julmaten, kryddad med kärlek, äfventyr och intriger att hålla intresset vid lif med; som sagdt, en bok skriven med verklig berättartalang, ägnad att i likhet med Ulla Linders öfriga böcker stadga hennes redan vunna popularitet som romanförfattarinna. Det är för resten för ovanlighetens skull rätt uppfriskande att läsa en riktig roman igen, efter häfdvunnet recept, de börja annars att bli lika sällsynta som mossrosorna i våra trädgårdar, och de ha dock, liksom de, sina företräden, sitt behag, och låt oss frisinnadt medge det — sitt berättigande. Alltså, den som vill köpa en rolig roman till julen kan tryggt köpa Ulla Linders "Vågsvall" och kommer nog icke att ångra sig.

F. K. P. R:s JUL- och NYÅRSKORT, särdeles vackert och tryckt i två färger, gult och svart, ha nu utkommit.

Pris 10 ex. 75 öre, 25 ex. 1: 50, 50 ex. 2: 75, 100 ex. 5: —. Rekvideras i parti om minst 10 ex. från Rösträttsbyrån. Lästmakaregatan 6, Stockholm.

”Minfru”.

Det har varit lätt att kasta ett skimmer af löje öfver kvinnornas emancipationssträfvanden, hvilket gouteradt föremål för godtköpskvickheter och karrikatyrteckningar ha dessa icke också gjorts till, och dock — hvilka djupt allvarliga problem är det ej som genom desamma tagits upp till lösning. Emellertid får man ju erkänna, att uppfattningen i stort sedt förändrat sig och att världen börjar förstå, att det är frågan om något annat än några lätt förlöjligade ”emancipationsdamers” s. k. excentriciteter. Att frågan i sin helhet bottnar djupt och att det är af vikt för hela samhället att den får en tillfredsställande lösning börjar nog bli klart för enhver tänkande människa. Men längre ha vi ej kommit än att vid enstaka detaljer i dessa kvinnornas sträfvanden och framförda anspråk häftar ett ännu så länge så godt som ofrånkomligt åtlöje. Man ser blott den lilla löjlighet, som saken ytligt tagen får, och man glömmer att gå till grunden med den, hvilket förvandlar den från en småaktighet till något af verklig betydelse.

Detta har kanske mer än något annat varit fallet med de gång efter annan uppdykande reformförslagen angående fru- och fröken-titulerandet. Man har skämtat friskt om alla små fröknar som ville usurpera frutiteln. Vid sidan därpå har man emellertid på allvar beskärmat sig öfver den villervalla som skulle uppstå, i fall icke fullt tydligt för hvarje kvinna genom titulerandet affischerades i fall hon stod i något förhållande till en man. Så till vida tog man saken ytterst allvarsamt. Detta måste koncist och tydligt tillkännages för såväl närmare bekantskaper som den helt och hållet obekanta mängden.

Det är denna fråga Frida Stéenhoff (Harold Gote) tagit upp i sin nyligen utkomna lilla broschyr ”Minfru”, och i det hon kommer med det alldeles nya förslaget, att ett för gifta och ogifta kvinnor gemensamt tilltalsord skulle kunna finnas i denna af pronomen och substantiv sammandragna form, reder hon ut skälen för att den gifta och ogifta kvinnan ej genom tilltalsord eller titel böra särskiljas och särmärkas. Utan att i allt gilla de synpunkter författarinnan i sin skrift framför, finna vi att hon särdeles åskådligt preciserat det oriktiga uti att i tilltalandet eller titulerandet af kvinnan hennes sexuella förhållanden behöfva eller böra betonas, lika litet som mannens därvid göra det. Det orimliga uti att en vuxen människa hela sitt lif igenom skall nämnas med ett förminskningsord — hvars ursprungliga betydelse i förbigående sagdt väl varit den af smeknamn — hvilket fröken ju är, såväl som ”mademoiselle”, ”Fräulein”, ”senorita”, etc., motiverar hon med tillbörlig skärpa och öfvergår så till själfva reformförslaget. Vårt svenska ”fru” har ju olägenheten utaf att ej vara ett godt tilltalsord såsom varande enstafvigt. Det är på grund härpå fru Stéenhoff föreslår, att ”Minfru” skulle vinna burskap som det gemensamma tilltalsordet för gifta och ogifta kvinnor.

Huru pass lämpligt detta nybildade ord ur språklig synpunkt är tilltro vi oss ej att kunna döma om; ur rent praktisk synes förslaget ganska godt. Det är lätt uttaladt

med tonvikten på sista stafvelsen, då af sig själf en sorts sammandragning inställer sig — m'fru —, som gör att det lätt halkar öfver läpparna, hvilket fru Stéenhoff också påpekar. Skrifvet kan det lämpligen förkortas till ”mfr”, i analogi med det franska ”M:me”, det engelska ”Mrs”.

Ja, förslaget föreligger, nu gäller frågan: kunna vi tänka oss att det skall genomföras i praktiken. Ja, det beror på kvinnorna själfva. Vilja de ena sig om det och konsekvent använda tilltalsordet ”Minfru”, så torde det nog så småningom bryta sig väg och bli till ett allmänt bruk. — Och med den lilla yttre reformen — det är ju bara ett ord det gäller — följer så, tyst och omärkligt, en djupt bottnande omhvälfning, den, att kvinnan icke till sin position och sin gärning bedömes ut ifrån sexuella föreställningar.

Elpis.

Ytterligare upplysningar från Washington.

”Hurra för Washington!” utropar Jus Suffragii för den 15 november, och hurraropet går före allt tidningens öfriga innehåll. Det är jublet öfver den nya landvinnningen, som måste högt förkunnas för alla kämpande kvinnor.

Som i en föregående veckas nummer nämndes har genom folkomröstning den 8 november staten Washington, den femte af Nord-Amerikas Förenta Stater, gifvit politisk rösträtt åt sina kvinnor, och de glada telegrammen tala om höga majoriteter i alla de grefskap, där omröstningens resultat är känt.

Detta är tredje gången frågan varit före i Washington. År 1889 föll den för en majoritet af 19,386 röster mot K. P. R. År 1898 hade denna majoritet minskats till 9,882 röster, och år 1910, segerns år, var majoriteten för K. P. R. 25,000 röster eller mera.

Insänd litteratur.

- A.-B. Sandbergs bokhandel, Stockholm: **Nya sånger och Ballader.** Af *Lulu Strauss und Torney*. I aukt. öfvers. af *Per Levin*.
- Fr. Skoglunds förlag, Stockholm: **Kusinerna.** Berättelse för unga flickor af *Helena Nyblom*. — **Lifsvägar.** En bok för unga människor. Af *Fr. W. Foerster*. Bem. öfvers. af *Manfred Björkquist*.
- P. A. Norstedt & Söners förlag, Stockholm: **Bland människorna och tingen.** Af *C. Wagner*. Bem. öfvers. af *Alma Faustman*.
- Hugo Gebers förlag, Stockholm: **När stunderna växla och skrida.** Teckningar, undersökningar och betraktelser. Af *Nathan Söderblom*.
- H. Hagerups Forlag, København: **Danske Dronninger.** Fortellinger og Karakteristikker. Af *Ellen Jørgensen* og *Johanne Skovgaard*.
- Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Anckarström.** En historia från idyllens och revolutionernas tidehvarf. Af *Sophie Elkan*. — **Drottning Cilla.** Lars Blåbens dotter. Af *Axel Lundegård*. — **Sagornas rike.** Af *Anna Wahlenberg*. Med teckningar af *Aina Stenberg*. — **Fåfånglighet.** En bok af *Anna Branting*.

Joh. Lundström & C:o A.-B.

RIKS-	Kungl. Hofleverantör	ALLM.
4 27	PRIMA ANTHRACIT	22 88
22 20	HUSHÅLLSKOL - COKES - BRIKETTER	60 19
20 12		61 98
74 47	SKEPPSBRON 18.	30 60

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

"Rösträttsbutiken" i Stockholm.

Många och olika sätt — och alla sätt äro ju bra utom de tråkiga, säger ett gammalt ordstäf — ges för att skaffa pengar till rösträttskongressen nästa år, det öfvertygar man sig lätt om genom en blick på "Föreningsmeddelanden" i Dagny, där rösträttsföreningarna ute i landsorten lämnat sina rapporter om hvad de hittat på för att skaffa pengar till kongresskassan. Nu har man här i Stockholm kommit med en alldeles ny och originell idé, hvilken nog kommer att tillföra den goda saken många stora och små slantar. Och hvilken afgjordt kan hänföras till de sätt som äro bra — därför att de icke äro tråkiga. Ty rolig, såväl som vacker och innehållsrik, blir med all säkerhet "Rösträttsbutiken" vid Smålandsgatan, som öppnas den 15 december, det borgar arrangörernas namn för och allt hvad man hört om tillrustningarna.

I hvitt och gult, den internationella rösträttsrörelsens färger, kommer det hela att prunka, i hvitt och gult bli de saluhållna julgransdekorationerna, karamellerna och dockorna — och "öfverraskningspaketen" också, förmodar jag, hvilka komma att innehålla så många märkvärdiga ting — liksom hela butiken och de säljande damerna.

I spetsen för idén och arbetet för dess realiserande stå dr Alma Sundquist, fru Else Kleen och fröken Ninni Kohnberger, men med och bakom dem står en hel stab af ifrigt intresserade rösträttskvinnor, hvilkas flitiga fingrar hjälpa till med förfärdigandet af vackra, roliga och goda saker. Vid själfva försäljningen komma doktorerna Ada Nilsson och Inez Laurell, friherrinnorna Palmstierna och Ehrensvärd, borgmästarinnan Lindhagen, fruarna Lidforss, Bergner-Andersson, Elin Vägner, Faustman, fröken von Hedenberg m. fl. att medverka.

Och så stämmer "hela Stockholm", inte sannt, möte i den trefliga butiken i närheten af Birger Jarlsgatan, och får där en treflig stund midt i springet i de gamla vanliga butikerna med dess julbrådska. Och man köper en mängd nya och originella småting och så kommer det pengar till kongresskassan!

Elpis.

Notiser.

Kvinnlig stadsfullmäktigekandidat i Karlstad. Vid möte med frisinnade valmän i Karlstad har bland andra kandidater till stadsfullmäktige uppställts lärarinnan fröken Anna Ljungqvist. Fröken Ljungqvist har blifvit uppsatt trots att stadens kvinnoföreningar förklarar, att de ej gjorde anspråk på någon egen representant vid nu stundande val.

Kvinnorna i agitationen för stadsfullmäktigevalen. Vid ett af Allmänna Valmansförbundets Norrköpingsafdelning hållet stort möte å cirkus i Norrköping talade fröken Jenny Wallerstedt från Linköping öfver kvinnans uppgift i det kommunala. I det af stort bifall mottagna föredraget framhöll fröken W., att det gällde för kvinnorna att väl använda det inflytande som de vunnit.

Tidningen Hemtrefnads 13:de årgång. Hemtrefnad, praktisk tidning för hemmet, utgifven af Fredrika-Bremer-Förbundet, börjar med 1911 sin 13:de årgång, och vilja vi härmed uppmana alla som intressera sig för spridande af god och billig litteratur i vårt land att uppmärksamma den lilla tidningen. Priset är endast 1: 60 pr år för

40 åttasidiga nummer. Då flere ex. tagas erhålles rabatt. Tidningen innehåller, utom en flerfald artiklar i praktiska ämnen, verser, berättelser, korta religiösa uppsatser, lefnadsteckningar, skildringar från in- och utlandet, artiklar i uppfostrings- och sociala frågor, politisk månadsöfversikt m. m. De flesta nummer innehålla illustrationer. Bland tidningens medarbetare kunna nämnas: fru Anna Behm, fröken Elin Cederblom, fru Julia Jolin, fröken Lotten Lagerstedt, fröken Sigrid Melander, fröken Laura Näsholm, fru Elise Söderlund, signaturerna "Observator" och "Steffen".

En musikafton, plus Delsbostintan. En musikafton under medverkan af grefvinnan Mannerheim, Delsbostintan, fru Sigrid Malmberg och fröken Karin Ringblom, anordnas lördagen den 10 dec. kl. 7;30 e. m. i K. F. U. M:s stora sal, Birger Jarlsgatan Stockholm. Biljetter tillhandahållas å Allm. Tidningskontoret, Gust. Ad. torg, å Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6, samt vid ingången.

Det vackra och rikhaltiga programmet lofvar en särdeles angenäm afton. Behållningen af soarén, hvilken anordnats af Centralkommittén för den Internationella kvinnorösträttskongressen i juni 1911, tillfaller kongresskassan. Biljetter kunna erhållas äfven genom kommittéledamöterna.

Föreningsmeddelanden.

Visby F. K. P. R. hade måndagen den 14 nov. sitt ordinarie höstsammanträde i Högre flickskolans bönisal.

Då valet af styrelse skulle försiggå uttryckte ordföranden, fru Benedicks-Bruce, sitt beklagande af den stora förlust som föreningen lidit under året, i det dess vice ordförande och verksamma medlem fröken Jenny Hallin den 13 juni aflidit.

Enligt stadgarne valdes styrelse och revisorer. Fru C. Benedicks-Bruce omvaldes enhälligt till ordförande. Till centralstyrelsemedlem utsågs likaledes fru Bruce och till suppleant fröken V. Christiansson.

Fru Bruce lämnade därefter en del upplysningar om stadsfullmäktigeval och uppmanade de närvarande deltaga i valen i dec. samt söka förmå så många kvinnor som möjligt att därvid vara med och använda sin rösträtt.

Förslag väcktes att föreslå någon valkorporation att uppställa en kvinnlig stadsfullmäktigekandidat vid valet i dec. Föreningen uttalade sig för medicine doktor Sigrid Engström såsom kandidat.

Äfven fru C. Benedicks-Bruce var påtänkt, men hon förklarade, att det ej ännu vore afgjordt i fall hon ägde rätt att uppföras på årets röstlängd i staden.

Vidare upplystes om att föreningen af biskop von Schéele och öfriga kyrkorädsledamöter fått tillåtelse att i domkyrkan anordna en konsert till förmån för den internationella kongressen. Förberedelserna till denna konsert diskuterades.

Söderhamns lokalafdelning af F. K. P. R. hade den 18 nov. sitt första sammanträde för hösten, hvarvid fröken Ingeborg Igglund höll ett behjärtansvärdt föredrag öfver ämnet "Skall jag taga vara på min broder?"

Sedan föreliggande föreningsärenden behandlats upptogs frågan om önskvärdheten af att uppsätta en kvinnlig kandidat för det stundande stadsfullmäktigevalet. Söderhamns borgerliga valmansförbund hade meddelat föreningen, att förbundet på sin lista vore villigt att uppsätta en kvinnlig kandidat. Anbudet mottogs med tacksamhet

**Glöm ej att använda Kongressbrefkort!
Åsätt Edra postförsändelser Kongressmärken!**

och uppsattes som de moderates kandidat den nya föreståndarinnan för Söderhamns flickskola fröken Augusta Österlund.

Som kandidat för föreningens frisinnade element uppsattes Söderhamns Tidnings redaktör, fru A. Grandien.

Landskrona F. K. P. R. hade den 21 nov. ordinarie novembersammanträde, hvarvid företogs val af styrelse för följande år. Styrelsemedlemmar blefvo: fröken Gunhild Linder, ordf., doktorinnan A. Sjöberg, fru A. Frisk, fru I. Turesson, fröken E. Nennes, fröken B. Trägårdh och fröken K. Åhman. Med afseende på de stundande kommunala valen beslöts att verka för att tvenne kvinnliga kandidater blefvo uppsatta på listorna. De föreslagna kandidaterna voro fröken Brita Trägårdh, vikarierande föreståndarinnan vid stadens elementarläroverk för flickor, och fröken Jenny Söderström, öfverlärarinna vid stadens folkskola. Vid centrala valmansföreningens valmöte två dagar senare blef fröken Brita Trägårdh uppsatt som första suppleant på kandidatlistan till valet i 1:sta valkretsen.

Efter förhandlingarnas slut hölls ett synnerligen intressant föredrag om "Jakob Knudsen och samhällliga frågor" af fil. kand. fröken Ester Möllerstedt. Sammanträdet afslöts med ett angenämt samkväm.

Eksjö F. K. P. R. anordnade tisdagen den 22 november en fest till förmån för dels den stundande stora rösträttskongressen i Stockholm 1911, dels för att förstärka egen ovanligt klen kassa, med den lyckliga påföljd, att vid det sedvanliga novembersammanträdet den 29 nov. kunde beslutas om öfersändande af kr. 150 till kommitténs för världskongressen förfogande.

Det skrives så ofta i Dagny från skilda håll i vårt land huru de olika föreningarna verka och stundom utföra stordåd, må man säga, men det lilla Eksjö tiger still; och får man hänsyfta på det gamla tänkespråket, att "hälsan tiger still", så måtte det undångömda och ofta glömda Eksjö vara nog så lifskraftigt, något som dock icke kan fullt försvaras.

I alla fall böra vi nu orda litet om vår "lyckade" fest, då först Frigga Carlbergs dramatiska bagatell "När begreppen klarna" — med någon utfyllnad här och där — utfördes inför fullsatt salong, hvilket betyder cirka 400 personer, och det är vackert så. Därefter vidtog kaffe- och teservering, under hvilken Eksjö strängorkester lät oss höra god musik — och sist auktion å utmärkt vackra och fina skänkta gåfvor jämte bortlotning m. m. af två värdesaker. Om det hela gafs öfvervägande godt omdöme — och inbragte god behållning.

Hessleholms F. K. P. R. hade den 22 nov. anordna en talrikt besökt sällskapsafton, hvarvid fru Ellen Hagen, Uppsala, höll ett medryckande föredrag, i hvilket hon gaf en kort historik af kvinnorörelsen i vårt land samt skarpt klandrade de korslagda armarnas politik. — Samkvämet bjöd äfven på åtskilliga musiknummer samt uppförandet af fru Frigga Carbergs "När begreppen klarna", hvarefter det afslutades med supé å Hotell Temperance.

Ronneby F. K. P. R. hade den 23 november ett talrikt besökt sammanträde. Styrelsen omvaldes utom fröken H. Kristensson, som afsagt sig återval. I stället invaldes fru N. Sjökvist.

Fru Tonning redogjorde för de förmåner kvinnorna erhållit genom den nya lagen om kommunala val, särskildt därigenom att kvinnorna blifvit valbara. Efter en kort öfverläggning beslöt mötet därpå att såsom kvinnlig kandidat till det stundande stadsfullmäktigevallet uppställa fröken A. Bergengren.

För anskaffandet af medel till den internationella kon-

gressen 1911 hade föreningen vid ett föregående möte beslutat anordna ett samkväm och tillsatte nu en kommitté för ordnandet af denna angelägenhet.

Fru Tonning igångsatte därefter ett fingeradt stadsfullmäktigeval, hvars utslag motses med stort intresse, då de stadsfullmäktigekandidater som visat sig blifva valda, komma att sammanträda inför föreningen.

Vaxholms F. K. P. R. höll den 28 nov. sitt andra ordinarie årsmöte. Till ordf. återvaldes öfverstinnan Virgin, till vice ordf. fru A. Lénström, till sekreterare fru Anna Johansson, till vice sekreterare fröken Gertrud Thorman, samt nyvaldes fru E. Skoglund till kassaförvaltare efter fru H. Berg, som på grund af bristande tid afsagt sig uppdraget, och till suppleant efter fröken Gerda Ekelöf, som aflyttat från orten, invaldes majorskan Törner från Oscar Fredriksborg.

Till centralstyrelsemedlem återvaldes fru Lénström och till suppleant fröken Thorman.

Ordf. uppmanade medlemmarna att flitigt deltaga i det instundande stadsfullmäktigevallet. En annan talarinna framhöll vikten af att kvinnorna enades om den partibeteckning, som har namnet "sparsamhets- och nykterhetsvännernas" och som satt upp en kvinna på sin kandidatlista.

Mötet var talrikt besökt.

En föredragsturné har nyligen af fru Ellen Hagen företagits inom Skåne, hvarvid rösträttsföreningarna i Hessleholm och Engelholm besökts och aftonens ämne varit "Kvinnans rösträtt och nykterhetsfrågan", vidare Helsingborg, Landskrona, Ystad och Kristianstad med ämne "Sverige och den internationella rösträttsrörelsen". Fru H:s föredrag ha öfverallt väckt det största intresse samt mottagits med en entusiasm, som det annars visat sig fåmligen svårt att uppdriva i denna lugna landsända. Nya medlemmar ha vunnits i de resp. föreningarna.

Billiga Klädningar

fr. Kr. 40 — 115.

Alla slag af
Bal-, Middags- & Supéklädningar.

Beställningar emottagas.

A.-B.

Nordiska Kompaniet
STUREPLAN — STOCKHOLM.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halva priset eller 7½ öre pr mm.)

LÄRARINNA med undervisningsvana i elementarskola och hem söker plats. Svar till »Nyåret». Länstidningen, Karlskrona.

18-årig flicka

önskar plats i god familj å landet för att gå frun till handa. Är musikaliskt begåfvad, har vacker stil, genomgått Vinslöfs slöjd- och hushållsskola. Vill anses som familjemedlem. På lön fästes mindre afseende än på vänligt bemötande. Svar emotes af »Ruth», Gumælii Annonsbyrå, Malmö f. v. b.

Arbetsglad,

elementarbildad, musikalisk småländska, van vid alla göromål inom ett hem, önskar plats nu genast på nyåret i familj. Lön önskas. Svar till »Postfack 5», Ryd.

Examinerad sjuksköterska,

resvan, söker privatvård från 1 januari. Svar märkt »1911», Norrköping p. r.

Enkel

flicka önskar plats i god familj, helst där jungfru finnes; är villig deltaga i alla förekom. göromål. Lön önskas. Svar till »Huslig», Sala p. r.

Bildad,

enkel, hushållsvan flicka, kunnig i matlagning, bakning m. m. söker plats att tillträda nu eller på nyåret. Goda rek. Svar »Hurtig—Duglig», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

En bildad,

musikalisk flicka önskar till nyåret mot fritt vivre komma i bildad fam. för att vara till hjälp och sällskap. Har genomgått en hushållskurs. Svar till »H.», Sundsvall.

Ung

lärarinna önskar plats i familj från den 15 dec. till den 15 febr., antingen att undervisa nybörjare eller såsom hjälp i hushållet. Svar till »20 år» Slottsbron.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Norrländska, som genomgått hushållsskola, önskar plats (efter jul) helst i Norrland, som hushållerska för ungherre eller i familj att gå frun tillhand; är skicklig i alla inom ett hem förekommande göromål. Svar till »K. S.», Karlstad p. r.

LEDIGA PLATSER.**Skötersketjänsten**

vid By sjukstuga i Kopparbergs län förklaras till ansökan ledig. Lönevillkor: 300 kr. i årslön och en månads semester. Ansökningshandlingarna innehållande frejdebetyg, läkarebetyg, betygsafskrifter, öfriga meriterande paper jämte foto., sändes till underteckn. före den 20 dec. 1910. Tjänsten tillträdes den 1 jan. 1911.

By, Västanhede i nov. 1910.

DICK BERLING,
extra prov.-läk., sjukstugeläkare.

Vid Länslassarettet i Venersborg finnes plats ledig för några sjuksköterskelever. Fordringar bl. a. 21 års ålder och elementarskolebildning. Kursen omfattar såväl teoretisk som praktisk utbildning. Närmare upplysningar lämnas af öfversköterskan därstädes.

En enkel och reel flicka, duglig i matlagning och som vill vara husmoderns verkliga hjälprea får plats den 1 jan. i ordentlig familj. Jungfru finnes. Svar med foto. och rek. till »Vänlig och barnkär familjemedlem», Laholm p. r.

Maskinskrifverska,

van att skriva engelska och tyska efter koncept och som på egen hand med allvar och ordning kan sköta en skrifbyrå, erhåller genast förmånlig plats genom Remingtons Platsanskaffningsbyrå.

Kokerskeplatsen

vid länslassarettet i Hudiksvall är ledig till ansökan och skall tillträdas den 25 jan. 1911. Lön 300 kr., eget rum, allt fritt. Ansökningshandlingar, ställda till direktionen, åtföljda af betyg och fotografi insändas till lasarettets expedition före den 30 dec. 1910.

Gynna Dagnys annonsörer!**Hushållerska.**

Vid Akademiska sjukhuset i Uppsala blifver plats ledig att tillträda den 1 nästk. februari för en duglig hushållerska mellan 20 och 40 år. Löneförmånerna äro 700 kr. jämte 2 rum och fritt vivre. Den sökande måste vara fullt kompetent i såväl enklare som bättre matlagning samt förmåga att utöfva ledning öfver en större kökspersonal. Till Direktionen ställd egenhändigt skriven ansökan jämte betygsafskrifter insändes före den 12 nästkommade dec. till undertecknad, som lämnar närmare upplysningar. Uppsala den 10 nov. 1910.

O. Berlin, Sysloman.

Kvinnligt skrifbiträde

kunnigt i maskinskrifning samt med föregående tjänstgöring å domare eller rådhuskansli eller större advokatkontor sökes. Ansökningar jämte foto. och ref. samt uppgift om ålder och löneanspråk torde adr. till »Ämbetsman», Lysekil p. r.

ENSAMJUNGFRU, ordningsfull, kunnig i matlagning och öfriga göromål, erhåller genast plats i liten tjänstemannafamilj, bosatt på landet. Svar med uppgift å löneanspråk och rek. till fru Agnes Wahlgren, Svanesund, Orust.

Allm. Tel.
51 65.

BIKUPAN

Riks. Tel.
60 79

Klarabergsgatan 21, Stockholm.

Alla slag af svenska fruntimmershandarbeten. Linneutstyrselar på beställning. Märkning utföres. Order till landsorten exp. skyndsamt.

Landthushållnings- och Husmoderskurs börjar 20 januari. Undervisning i hushåll, slöjd, husdjurskötsel m. m.

Prospekt och ref. genom Fru Frida Olsson, Norrgård, Kalmar.

Parfymmer.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymmer från de förnämsta utländska firmor, finare och enklare tvålar, kammar, borstar samt finare toalettartiklar. Order till landsorten mot efterkräf.

A. V. Nording,

11 Biblioteksgatan 11

63 Drottninggatan 63

Föreana nytta och nöje!

Skänk Eder hustru därför som

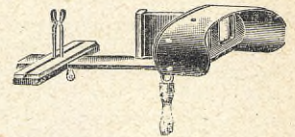
Julpresent

en

SINGER**Symaskin**

som syr, broderar och stoppar.

Filialer i alla större städer.

Ett **STEREOSKOP** blir säkert en välkommen julklapp.

Stereoskop samt stereoskopbilder från alla länder säljas i

Forsners Fotografiska Magasin
Klarabergsg. 44. Stockholm.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti Kulörta extra prima Congressgardiner 100 cm. breda, Allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggedukar, Bordvaxduk, Tråd 95 öre duss. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre trädgardiner i vackra mönster. Bomullstygger fr. 30 öre mtr. Gångmattor fr. 45 öre mtr. Filtar, Gardinstufvar, Hellyl-Cheviot, god kval. i olika färger. Allt säljes billigt.

Slumplagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

5%

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2, 12—2 och 1/2, 6—1/2, 7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

Wiréns öfverfeta **LANOLINTVÅL**, fina världens favoritvål.

Erhåles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)
21 Lilla Vattugatan 21 . . . Stockholm.

TVÅ BÖCKER FÖR DAGNYS LÄSARINNOR.

Elin Wägner Pennskaftet,

4:e upplagan. Roman.
Pris 4.50.

ELIN WÄGNER, »Norrtullsligans» författarinna, har i »Pennskaftet» gifvit oss en *den svenska kvinnörelsens roman*. Med samma underfundiga humor, som kännetecknade hennes »Norrtullsliga», har hon i »Pennskaftet» skildrat Stockholmskvinnorna i de mest skilda kretsar, och gjort det på ett sätt, som höjer hennes nya bok till god och gedigen konst.

Bland våra författarinnor i denna stund är Elin Wägner obestridligen ett af de allra bästa hufvudena, likasom hon är af de skickligaste stilisterna. — Kvickheten är alltigenom ösökt och det humoristiska aldrig flackt eller prettiöst.

Else Kleen

»Gwen»

Kvinnor och Kläder

En krönika om aderton-
hundratalet

3:dje upplagan.

Pris 5.50.

MED LIF OCH FART, rättframt och spirituellt har fru Kleen fullföljt sin uppgift att skriva en *rolig och underhållande* bok om våra möd-rars tidevarf.

»Kvinnor och Kläder» är en förtjusande volym — *»lika vacker att se på som intressant att läsa»* — för att citera »Idun».

DAMER! Blus Nr 1103 af
hvit yllebattist med
riko. smakfullspets-
garnering endast 4.25. Dessutom
föra vi ett rikhaltigt lager af ny-
silfver, dam-, herr- o. barnunder-
kläder, mössor, alla slags tyger o.
väfnader, mattor, filter, sängtäcken
etc. Vill Ni inbespara mycket pen-
gar, så begär genast priskurant o.
gör Edra inköp hos oss! Ni får då
genast bevis på sanningen af våra
affärsprinciper: enbart extra **prima**
varor, noterade till **lägsta** tänkbara
priser! **VÄNGÅFVAN**, Vasagatan
15—17, Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas värdsamt.

OBS! Gamla möbler renoveras
och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Begär

Gardin- & Mattlagrets

Stockholm, Söder,

nyutkomna katalog N:o 7. Största
sortering, billigaste priser. Sändes
gratis och franko. Agenter antagas.

DALA-NATIONAL-MAGASINET

25 BIRGER-JARLSGATAN 25

INGÅNG FRÅN BRUNNSGATAN. Innehafvare: Fru Anna Lönnberg från Rättvik.

Alla slags Nationaldräkter och Konstväfnader, passande till väggbonader m. m.
Konstsmiden, Smycken, Trä- och Näfverarbeten, allt fullkomligt äkta. Lek-
sandslufvor, vacker, praktisk hufvudbonad för damer.

Prisbelönt på Norrköpings utställning. — Kappor och Promenaddräkter
förfärdigas efter beställning, välgjort arbete, billiga priser.

ALLM. TEL. 168 30. GÖR ETT BESÖK!

Behöfver Ni spara?

I många hem har själfkokaren
Dalli efterträtt tjänarinnan. **Dalli**
kokar, bakar, steker utan tillsyn och
och håller maten varm i många tim-
mar. **Dalli** värmer som en kamin
och är ofantligt billig i bränsle.

Dalli demonstreras dagl. kl. 10—
4 hos försäljaren **B. Wiman**, Re-
geringsg. 46 III, Stockholm.

Dalli finnes i 6 storlekar för 1
—12 pers. från 19,50—51,50 incl.
kok- och bakkärl.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska
Snörliffsömmeriet, Norrmalmstorg
1, 1 tr.
STOCKHOLM.

Ett svart klädningstyg,

6 mtr. hellylle satinkläde, 90 cm. bredd,
tjock, mjuk kvalitet, djup svart färg med
ovanligt vacker glans, varar i många år,
säljes till endast 10.50 st. Otto Oskarsson,
Kl. N. Kyrkog. 22, Stockholm.

Kaffet stiger fortfarande.

Passa därför på och köp af mitt inelligande lager, som
ännu säljes till följande låga priser:

Fin Lavadosblandning	1: 15
Extra 1:ma Guatemala, Fin-Fin smak.....	1: 20
Extra 1:ma Ljus Java, mild och god	1: 25
Extra 1:ma Blå Java, synnerligt omtyckt	1: 28
Utsökt Javablandning (flera goda sorter)	1: 30
Extra 1:ma Central Amerik. Kaffe	1: 35
OBS! Äkta Arabisk Mocca-blandning	1: 38
Java Liberia, högfinaste kvalitet	1: 45

Förväxla ej mina Kaffesorter med dem som af andra firmor
utbjudas under samma namn. Profenlig vara. Redbar behandling.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller förskottslikvid
(minsta parti 10 kg.). — Skynda rekv. **Vid köp af 60 kg. fraktfritt.**
Prof af samtliga sorter mot ins. af 20 öre i frimärken. Klipp
ur annonsen!

K. W. KARLBERG, Idungatan 5, Stockholm.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Fröken Sofia Gumælius. Af *Mary T. Nathhorst*.
Kampen mot hvit slafhandel. Kongressen i Madrid. II. Af
Clara Wahlström.

Våra kvinnliga stadsfullmäktige. Fröken Gerda Planting-Gyllen-
båga.

Jenny Engelke: Britt-Marie. Rec. af *M. R.—M.* — Ulla Lin-
der: Vågsvall. Rec. af *S. E—d.*

Dagny 1911.

»Minfru». Af *Elpis*.

Stockholms stads anslag till rösträttskongressen.

Ytterligare upplysningar från Washington.

Insänd litteratur.

»Rösträttsbutiken» i Stockholm.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**